

venguec saltar per un terrat», Fc. de la Via (cites del DAG.), però la forma general del pf. 3 era *covenc* (supra, i *Blanq.*, NCl. II, 230.28).

Les construccions, però, més corrents són *convé que* o (davant infinitiu) *convé a*: «qui dues boques besa, la una *convé* que li puda», Bernat Metge (*Somni* III, NCl., 117.7): «no és cosa alguna qui axí faça inflamar lo cors e somoure los membres com la vianda indigesta reebuda en massa gran quantitat, per la qual cosa *convé a* rrotar ab la boca», *L. d'Ajustaments*, B. Uni. Bna., S. xv, 313; o sense *a* sobretot si hi va alhora un compl. indirecte: «ara nos *covendrà* a totes ésser catives, ligades ab fortes cadenes», JoMartorell (Ag. III, 241).

Després de l'E. Mj. esvanint-se aquestes accs., i reprement força amb la influència llatina, la de 'pactar, establir un acord', 'posar-se d'acord, sobre qc.' (*convingut* lo de la camisa, tornà la Toneta al balcó», Narcís Oller, *Pap.*, 53), n'apareixen també matisos col·laterals, com 'concordar': en termes gramaticals (els distributius) «servexen de cardinals y *convenen* ab lo nom substantiu --- *pueri annorum senum, septennumque* ---», OPou (*ThPu.*, 107); refl. 'aplegar-se, ajuntar-se' «se mudà en son temps --- la hora de fer-se la profesó de Corpus de la cathedral, *convenint-s'* i lo molt II. Capítol en la tarde, més dejorn, a fi de poder-se retirar --- al comensar la nit», Maldà (*Excurs.*, 172). Entre la fraseologia: la frase eufèmica *convenir-li a un* 'tenir gana de ---', és molt de pagès: *li convidria un bocí de botifarra?*, «no m *kombé* res» diu un dispèptic 'no tinc ganes de menjar ni beure res' (pall., Llessui, 1959).

Si molt convé, frase tan generalitzada, que ha pres el valor de 'possiblement, no manca de probabilitat' (dita molt cat., que no ha de cedir davant les menys castisses a lo o a la millor, *LleuresC*, 75, o cast. *si a mano viene*): «*si molt convé* encara dorm — pensava la Toneta; y, arreu, ab la generositat d'una dona enamorada, afegia—: Que dormí el pobre, *si molt convé* ha retirat tard», NOller (*Pap.*, 150). Vulgarment pron. *si mal kumbé* (com *oltra hora > altra hora, altrança, clotell > clatell*); al capdavant no és més que una mena d'encariment concessiu de *si convé*, que ja s'acosta també a aqueixos usos col·loquials: «ja me'l sabré pagar jo: treballant dia y nit *si convé!*», NOller (id., 177).

DERIV.: *Convenient* [Busa-N.]; en forma antiga *covinent*: «los qui eren venguts de Cicília eren en *covinent punt*», JoMartorell (Ag. II, 80); *covinentment*: «vosaltres no poríets dar alqueria, que a un no la hagués hom a pendre: mas prenga hom terres segons les parts que vosaltres havets preses, e ab la terra e ab la alqueria que Nós li darem, haurà sa part *covinentment*», Jaume I (Ag., 146); «quan Fèlix fo assats *covinentment* certificat de Déu, per les paraules del sant hom hermità, Fèlix pres comiat del hermità», Lull (*Merav.*, Ag. I, 47); «Fàtima --- se enamorà del catiu cathalà --- e començà-li a donar a menjar mills --- axí que --- los catius --- eren *covinentment* pensats --- emperò lo cathalà havia millors nits --- que Curial», *Curial* (NCl. III, 109).

L'adjectiu tingué antigament la forma *descovinent*: «vull que --- secretament eleguen una dona qui --- sia spia de mi; e en lo capítol vull que-m acús --- si m'à vista fer nulla cosa *descovinent* ni contra mon orde e --- jo-n port penitència ---», *Blanquerna* I, 204.26; «que Nós no li feyem cosa *descovinent*, per què nos ho degués tenir en mal», Jaume I (Ag., 352). L'abstracte savi fou sempre *conveniència/-vinença*, però vulgarment també s'ha dit (almenys a les Illes) amb derivat en *-esa*: eiv. «tanta *kumvinantéze*» 'tanta comoditat' (StAntoni, 1962). Només en textos de matís nòrdic es troben formes comparables a la fr. *convenable*, it. *convenevole*: «aquest aybre demostra victòria contínua, *covinable* per sa verdor», *VidesR*, (trad. «continua viriditate amoena» 488.11); Lull, *AlcM*: «no fo *covinebla* cosa ni sàvia», Reixac (*Q.*, 17.16, trad. *covenable*; i potser no és err., almenys no err. tip., car Todesco la recull en el seu gloss.); també *convenible* (i àdhuc *conveniabile, convinal, convenivol*).

Desconvenir [Belv.]; *desconveniència; desconvinença; desconvinentea; desconvinement; desconveniible, -nivol*. El negatiu culte i modern *inconvenient* ja va usar-lo Lull en el sentit de 'discorda, contradictori': «és cosa *hinconvenient* a natura» (*Blanq.*, NCl. II, 200.2). *Inconveniència* pren en el llenguatge col·loquial el sentit de 'acte o conducta indiscreta, inhàbil, impertinent': «un nas d'òliba --- boca bífia --- sos ulls, d'un blau desmarxat fixant-se ab una *inconveniència* com de criatura», MrnVayreda (*Puny.*, I, v, 108 (87)).

L'abstracte més normal, a l'E. Mj., és *co(n)vinença*, ja ll. *convenientia* 'harmonia, conformitat'; i en b. ll. de Cat., Bast.-Bass. en dóna una munió de testimonis Ss. XI-XII ('pacte, conveni', 'conjunt d'obligacions', 'clàusula d'un pacte'): «fals --- autre mal als hòmens de La Co<r>riç: met-se en *covenenza* ab zos cavallers e ab los hòmens de pes, que-ls perfer dez seu, e sobre azò, él no-ls atén d'aquel feit» Alt Cardener, segle XII (PPujol, *DocVgUrg.*, 4.39); i sovint en la *Cròn.* de Jaume I: «per açò és obra de Déu: que aquella *covinença* que no-s complí en aquell temps, se complí després can nostre pare pres per muylar la neta del emperador»; «Senyors: si no fem una cosa no havem res feyt: que-ls sarrains de la Ila se volien tolre de la *covinença* que feyta havíem a nostre Sr. Rey»; «aquell volc haver *covinença* ab Nós, que Nós no li faéssem mal» (Ag. 15, 130, 462).

Més tard guanya terreny la forma amb *-nv-*: en la crònica de Muntaner «vós no hi menarets mas aquells cent qui ab vós entraran e-l camp, mas Nós hi menarem qui-ns vullam, que açò no està en *covinceses*», edició Casacuberta II, 41.27; «pensà qu-el Sr. Infant venia de tant alt loc, e era axí bo e vertader, que per res a la *convinença* que havia feyta al Sr. rey de Sicília ell en res no vendria a menys», Casac. VI, 81.1, però hi ha *conv.* a l'ed. Bofarull (pp. 146, 433); «lo portaren fins a la porta de la liça, tot armat, liurant-lo als fells, que mort o viu lo-ls haguessen a restituir, e los fells lo reberen ab aquella *covinença*», JoMartorell (Ag. I, 153); «si alguna *convinença* o promissió o obli-